Lingwistyczne podstawy przekładu

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Lingwistyka stosowana	**Cykl dydaktyczny** 2023/24
Specjalność Lingwistyka stosowana (język niemiecki z angielskim)	**Kod zajęć** 09LSTJNAS.1CS.04138.23
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy w module
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty specjalnościowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Joanna Kubaszczyk
Prowadzący zajęcia	Joanna Kubaszczyk

Okres	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Liczba punktów ECTS
Semestr 3	• Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	3

Okres	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Liczba punktów ECTS
Semestr 4	• Konwersatorium: 30, Egzamin	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przekazanie wiedzy dotyczącej podstawowych uwarunkowań lingwistycznych przekładu
C2	przekazanie wiedzy dotyczącej problemów natury lingwistycznej w przekładzie tekstów niemieckich i polskich oraz możliwych strategii przekładu problematycznych jednostek i ich doboru w zależności od wyznaczonego celu przekładu
C3	wykształcenie umiejętności rozpoznawania i fachowego nazywania występujących w przekładzie problemów lingwistycznych
C4	wykształcenie umiejętności rzetelnej analizy tekstu pod kątem przekładu i oceny zaproponowanych przez tłumaczy rozwiązań oraz poszukiwania ewentualnie lepszych rozwiązań problemów przekładowych wynikających ze specyfiki JW i JD w oparciu o wiedzę lingwistyczną w języku niemieckim i polskim, w tym wykształcenie umiejętności ustalania funkcji danych środków językowych w analizowanym tekście i odpowiedniego do funkcji doboru środków językowych w przekładzie
C5	pogłębienie wiedzy studentów dotyczącej środków językowych JW i JD i ich funkcjonalnej odpowiedniości w przekładzie

Wymagania wstępne

Znajomość gramatyki opisowej języka niemieckiego

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy – Student/ka:			
W1	posiada wiedzę dotyczącą podstawowych uwarunkowań lingwistycznych przekładu	LST_K1_W01, LST_K1_W02, LST_K1_W03, LST_K1_W04, LST_K1_W08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
W2	posiada znajomość potencjalnych problemów natury lingwistycznej w przekładzie tekstów niemieckich i polskich w omówionym zakresie oraz zna możliwe strategie przekładu problematycznych jednostek	LST_K1_W01, LST_K1_W02, LST_K1_W03, LST_K1_W04, LST_K1_W05, LST_K1_W06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
W3	posiada wiedzę lingwistyczną w języku niemieckim i polskim potrzebną do analizy oryginału i przekładu, zna terminologię fachową i funkcje środków językowych, zna środki językowe JW i JD pod kątem ich funkcjonalnej odpowiedniości w przekładzie	LST_K1_W02, LST_K1_W04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
W4	zna zasady dotyczące własności intelektualnej	LST_K1_W10	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
Umiejętności – Student/ka:			
U1	potrafi dobierać strategię w zależności od wyznaczonego celu przekładu	LST_K1_U06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	potrafi rozpoznawać i nazywać fachowo problemy lingwistyczne występujące w przekładzie	LST_K1_U03, LST_K1_U04, LST_K1_U05, LST_K1_U06, LST_K1_U07, LST_K1_U08, LST_K1_U12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
U3	potrafi ustalić funkcję danych środków językowych w analizowanym tekście i dobrać odpowiednio do funkcji środki językowe w przekładzie	LST_K1_U01, LST_K1_U02, LST_K1_U03, LST_K1_U04, LST_K1_U05, LST_K1_U06, LST_K1_U07, LST_K1_U08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
U4	potrafi w oparciu o wiedzę lingwistyczną w języku niemieckim i polskim rzetelnie przeprowadzić analizę tekstu pod kątem wybranego lingwistycznego problemu przekładu i ocenić zaproponowane przez tłumaczy rozwiązania oraz samodzielnie poszerzać wiedzę dotyczącą prawidłowości przekładu	LST_K1_U01, LST_K1_U03, LST_K1_U04, LST_K1_U05, LST_K1_U06, LST_K1_U07, LST_K1_U08, LST_K1_U09, LST_K1_U10, LST_K1_U11, LST_K1_U12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
Kompetencji społecznych – Student/ka:			
K1	potrafi zaproponować i uzasadnić rozwiązanie problemu przekładowego wynikającego ze specyfiki JW i JD	LST_K1_K01, LST_K1_K02, LST_K1_K03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
K2	samodzielnie przeprowadza analizę badawczą przekładu z poszanowaniem własności intelektualnej	LST_K1_K04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Analiza wybranych problemów lingwistycznych w oryginale i zastosowanych rozwiązań przekładowych z następujących obszarów: 1. Fonetyka i fonologia 2. Pisownia i ortografia 3. Interpunkcja 4. Morfologia 5. Semantyka 6. Leksykologia 7. Onomastyka 8. Stylistyka	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
2.	Terminologia z zakresu lingwistyki np. onomatopeja, archaizm, nacechowanie, augmentativum, deminutivum, prototyp, rejestr, archaizm itp., poetyki i retoryki, np. paronomazja, metafora, synekdocha oraz translatoryki, np. skopos, dominanta semantyczna	W3, U2	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Ustalanie funkcji środków językowych użytych w tekście	W2, W3, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
4.	Omówienie środków językowych JW i JD pod kątem ich funkcjonalnej odpowiedniości w przekładzie	W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
5.	Różnice systemowe (kodowe) między językiem niemieckim/polskim i możliwości ich funkcjonalnego skompensowania w przekładzie	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
6.	Strategie przekładowe stosowane do rozwiązania problemów lingwistycznych	W2, U1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Semestr 3

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda ćwiczeniowa, Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Regularne uczestnictwo w zajęciach, zaliczenie w trybie stacjonarnym testów podsumowujących po zajęciach oraz zaliczenie w trybie stacjonarnym kolokwium sprawdzającego stopień zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności na zakończenie semestru. Brak uczestnictwa w zajęciach może skutkować niedopuszczeniem do kolokwium lub prowadzący może zadać napisanie dodatkowej pracy zaliczeniowej. Osoby szczególnie dobrze przygotowane do zajęć i aktywnie biorące udział w dyskusjach na zajęciach oraz regularnie wykonujące zadania domowe mogą dostać o 5% wyższą ocenę niż wynika to z punktów uzyskanych na kolokwium. Ocena zaliczenia • Znajomość teorii • Poprawnie przeprowadzona analiza oryginału i przekładu oraz ewentualna krytyka przekładu • Adekwatne użycie wprowadzonych terminów w opisie omawianego problemu i jego rozwiązania • Odpowiedniość zaproponowanych strategii i środków do ustalonej funkcji i założonego celu przekładu • Poprawność gramatyczna, ortograficzna, leksykalna i stylistyczna • Samodzielność wykonania zadania, poszanowanie własności intelektualnej Ocena bardzo dobra – student opanował bardzo dobrze teorię, potrafi ją adekwatnie zastosować do rozwiązania problemów praktycznych, rozumie i stosuje bezbłędnie terminologię, potrafi przeanalizować oryginał i przekład pod kątem występujących problemów przekładowych z zakresu omówionego na zajęciach i adekwatności ich rozwiązania przez tłumacza, wywód jest poprawny językowo. Ocena dobra plus – student lepiej niż dobrze opanował teorię i potrafi ją zastosować do rozwiązania problemów praktycznych, opanowanie to nie jest jednak całościowe i występują jeszcze pewne niewielkie braki w wiedzy lub umiejętnościach praktycznych. Ocena dobra – student stosunkowo dobrze opanował teorię i zasadniczo potrafi ją zastosować do rozwiązania problemów praktycznych, opanowanie to nie jest jednak całościowe i występują braki w wiedzy lub umiejętnościach praktycznych. Ocena dostateczna plus – student opanował teorię jedynie częściowo oraz słabo radzi sobie z analizą praktyczną, pewne elementy opanował jednak dobrze. Ocena dostateczna – student opanował teorię jedynie częściowo oraz słabo radzi sobie z analizą praktyczną, ma przynajmniej w części materiału braki. Ocena niedostateczna – liczne braki odnośnie znajomości teorii i umiejętności praktycznych. bdb 92-100% db+ 85-91% db 76%-84% dst+ 68-75% dst 60%-67% ndst 0-59%

Semestr 4

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda ćwiczeniowa, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Regularne uczestnictwo w zajęciach oraz zaliczenie kolokwium sprawdzającego stopień zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności. Brak uczestnictwa w zajęciach może skutkować niedopuszczeniem do kolokwium lub prowadzący może zadać napisanie dodatkowej pracy zaliczeniowej. Osoby szczególnie dobrze przygotowane do zajęć i aktywnie biorące udział w dyskusjach na zajęciach oraz regularnie wykonujące zadania domowe mogą dostać o 5% wyższą ocenę niż wynika to z punktów uzyskanych na kolokwium/egzaminie. Ocena zaliczenia - Znajomość teorii - Poprawnie przeprowadzona analiza oryginału i przekładu oraz ewentualna krytyka przekładu - Adekwatne użycie wprowadzonych terminów w opisie omawianego problemu i jego rozwiązania - Odpowiedniość zaproponowanych strategii i środków do ustalonej funkcji i założonego celu przekładu - Poprawność gramatyczna, ortograficzna, leksykalna i stylistyczna - Samodzielność wykonania zadania, poszanowanie własności intelektualnej Egzamin pisemny w formie testu sprawdzającego wiedzę teoretyczną i praktyczną. Egzamin może za zgodą studentów być średnią z zaliczeń za I i II semestr. bdb 92-100% db+ 85-91% db 76%-84% dst+ 68-75% dst 60%-67% ndst 0-59% Ocena bardzo dobra – student opanował bardzo dobrze teorię, potrafi ją adekwatnie zastosować do rozwiązania problemów praktycznych, rozumie i stosuje bezbłędnie terminologię, potrafi przeanalizować oryginał i przekład pod kątem występujących problemów przekładowych z zakresu omówionego na zajęciach i adekwatności ich rozwiązania przez tłumacza, wywód jest poprawny językowo. Ocena dobra plus – student lepiej niż dobrze opanował teorię i potrafi ją zastosować do rozwiązania problemów praktycznych, opanowanie to nie jest jednak całościowe i występują jeszcze pewne niewielkie braki w wiedzy lub umiejętnościach praktycznych. Ocena dobra – student stosunkowo dobrze opanował teorię i zasadniczo potrafi ją zastosować do rozwiązania problemów praktycznych, opanowanie to nie jest jednak całościowe i występują braki w wiedzy lub umiejętnościach praktycznych. Ocena dostateczna plus – student opanował teorię jedynie częściowo oraz słabo radzi sobie z analizą praktyczną, pewne elementy opanował jednak dobrze. Ocena dostateczna – student opanował teorię jedynie częściowo oraz słabo radzi sobie z analizą praktyczną, ma przynajmniej w części materiału braki. Ocena niedostateczna – liczne braki odnośnie znajomości teorii i umiejętności praktycznych.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kubaszczyk, J. (2016): Faktura oryginału i przekładu. Warszawa: PWN.

Dodatkowa

1. Kubaszczyk, J. (2009): "Genus i sexus w przekładzie jako problem gramatyczny i kulturowy", w: K. Hejwowski, A. Szczęsny, U. Topczewska (red.): 50 lat polskiej translatoryki, Warszawa, s. 377-385.
2. Baker, M. (2011): A coursebook on translation. London/New York: Routledge.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 3

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zaliczenia	30
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 4

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
LST_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznego zastosowania posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności oraz ich stałej aktualizacji w kontekście wykonywanego zawodu, w tym uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
LST_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego rozpoznania możliwości i ograniczeń wynikających z uzyskanej kompetencji i ról zawodowych.
LST_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych oraz dbałości o dorobek i tradycję zawodów w obrębie lingwistyki stosowanej.
LST_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozumienia problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za rzetelność przekazywanej wiedzy i poszanowania własności intelektualnej.
LST_K1_U01	Absolwent/ka potrafi posługiwać się pierwszym językiem obcym właściwym dla danej specjalności/specjalizacji zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz drugim językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B1 lub B2 w zależności od danej specjalności/specjalizacji.
LST_K1_U02	Absolwent/ka potrafi posługiwać się trzecim językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu A2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
LST_K1_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wykorzystywać wiedzę przedmiotową, stosując w sposób innowacyjny tradycyjne i multimedialne źródła informacji (w szczególności leksykony, słowniki i korpusy językowe), dostępne w językach wybranej specjalności/specjalizacji.
LST_K1_U04	Absolwent/ka potrafi w innowacyjny sposób korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania oraz analizy złożonych i nietypowych problemów, jak i uzasadniania swoich wyborów w działaniach zawodowych, zgodnie z wybraną specjalnością/specjalizacją i w warunkach nie w pełni przewidywalnych.
LST_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, analizować oraz oceniać procesy i zjawiska językowe, językowo-komunikacyjne, społeczno-kulturowe oraz procesy zachodzące w relacji człowiek – komputer na podstawie uzyskanej wiedzy i z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi, stosowanych w badaniach językoznawczych, w odniesieniu do wybranej specjalności/specjalizacji.
LST_K1_U06	Absolwent/ka potrafi tworzyć oraz analizować pisemne i ustne wypowiedzi w językach wybranej specjalności/specjalizacji, używając przy tym terminologii fachowej oraz nowoczesnych metod i narzędzi badawczych, jak i brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich.
LST_K1_U07	Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty i zjawiska językowo-komunikacyjne, społeczno-kulturowe oraz technologiczne w odniesieniu do wybranej specjalności/specjalizacji.
LST_K1_U08	Absolwent/ka potrafi merytorycznie argumentować oraz formułować wnioski w językach wybranej specjalności/specjalizacji, odnosząc się do poglądów innych autorów w zakresie teorii językoznawczych oraz paradygmatów badawczych lingwistyki stosowanej.
LST_K1_U09	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się z innymi specjalistami w językach wybranej specjalności/specjalizacji, z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych środków komunikacji.
LST_K1_U10	Absolwent/ka potrafi pisać prace akademickie o właściwej strukturze i na właściwym poziomie argumentacji w językach wybranej specjalności/specjalizacji.
LST_K1_U11	Absolwent/ka potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole.
LST_K1_U12	Absolwent/ka potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz, w razie potrzeby, rozwój innych osób.
LST_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu specyfikę lingwistyki stosowanej w relacji do dyscypliny językoznawstwa, a także pozostałych nauk humanistycznych i innych nauk.

Kod	Treść
LST_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu pojęcia, zagadnienia i teorie z zakresu lingwistyki stosowanej w zależności od wybranej specjalności/specjalizacji (w tym: z zakresu badań nad językiem i jego społeczno-kulturowymi, technologicznymi oraz cywilizacyjnymi kontekstami).
LST_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję podstawowej terminologii z zakresu lingwistyki stosowanej.
LST_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie metodologię badań w lingwistyce stosowanej w odniesieniu do wybranej specjalności/specjalizacji.
LST_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu językoznawstwa.
LST_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej właściwe dla lingwistyki stosowanej.
LST_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu kompleksową naturę języka i komunikacji językowej.
LST_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.